

CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VÀ TUẦN HOÀN DỆT MAY CỦA EU

CHẤM DỨT MÔ HÌNH “LẤY, LÀM, PHÁ BỎ VÀ VỨT BỎ”

Bài: VƯƠNG ĐỨC ANH

Ngày 30/3/2022, Ủy ban Châu Âu đưa ra 4 đề xuất trong thoả thuận xanh (European Green Deal) trong đó có chiến lược phát triển bền vững và tuần hoàn cho dệt may. Một trong những mục tiêu đáng chú ý cho ngành dệt may trong tương lai được EU nêu trong chiến lược nói trên là đảo ngược tình trạng sản xuất thừa và tiêu thụ quá nhiều quần áo: khiến thời trang nhanh trở nên lỗi mốt. Theo Phó Chủ tịch Thoả thuận xanh – ông Frans Timmermans: “Các đề xuất hôm nay sẽ đảm bảo rằng chỉ những sản phẩm bền vững nhất mới được bán ở Châu Âu”.

EUROPEAN GREEN DEAL

Như chúng ta đã biết, tại COP26 diễn ra vào tháng 11/2021, tất cả 197 quốc gia tham gia Công ước khung của Liên Hợp Quốc về biến đổi khí hậu đã thông qua Hiệp ước khí hậu Glasgow (Glasgow Climate Pact) với mục tiêu cắt giảm 45% lượng phát thải CO2 vào năm 2030 so với mức năm 2010 và về 0 vào năm 2050, cũng như giảm sâu phát thải các khí nhà kính khác, giảm thiểu điện than và loại bỏ trợ cấp dành cho nhiên liệu hóa thạch có hiệu suất kém. Quá trình chuyển đổi sang sản xuất xanh, giảm thiểu sự phụ thuộc vào nhiên liệu hoá thạch càng trở nên cấp thiết và được thúc đẩy mạnh mẽ khi cuộc xung đột quân sự giữa Nga và Ukraina diễn ra từ cuối tháng 2/2022 khiến giá dầu mỏ, khí đốt, than đá biến động mạnh, đặc biệt với EU khi họ đang phải nhập khẩu 45% lượng khí đốt và 25% lượng dầu từ Nga.

MỤC TIÊU CỦA THỎA THUẬN XANH CỦA CHÂU ÂU

Năm 2019, EU đã thông qua Thoả thuận xanh với mục tiêu đưa EU trở thành lục địa đầu tiên trên thế giới đạt mục tiêu trung hoà về khí hậu vào năm 2050. Thoả thuận xanh cũng là 1 trong 6 mục tiêu ưu tiên của EU trong giai đoạn 5 năm từ năm 2019 đến 2024. Kế hoạch hành động của Thoả thuận xanh tập trung vào các ngành sử dụng nhiều tài nguyên như dệt may, xây dựng, điện tử và nhựa để tăng cường hiệu quả nguồn tài nguyên nhờ chuyển đổi sang nền kinh tế sạch và tuần hoàn, đồng thời khôi phục đa dạng sinh học và giảm ô nhiễm. Nền kinh tế tuần hoàn trong Thoả thuận xanh có thể làm tăng GDP của EU thêm 0,5% vào năm 2030, tạo ra khoảng 700.000 việc làm mới.

VÌ SAO EU LỰA CHỌN DỆT MAY ĐỂ XÂY DỰNG CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VÀ TUẦN HOÀN?

Xét ở bình diện toàn cầu, sản xuất và tiêu thụ dệt may có tác động đáng kể đến môi trường.

- Sản xuất trong ngành dệt may,

bao gồm cả trồng bông, sử dụng khoảng 93 tỷ mét khối nước/năm và chiếm 4% lượng khai thác nước ngọt trên toàn thế giới.

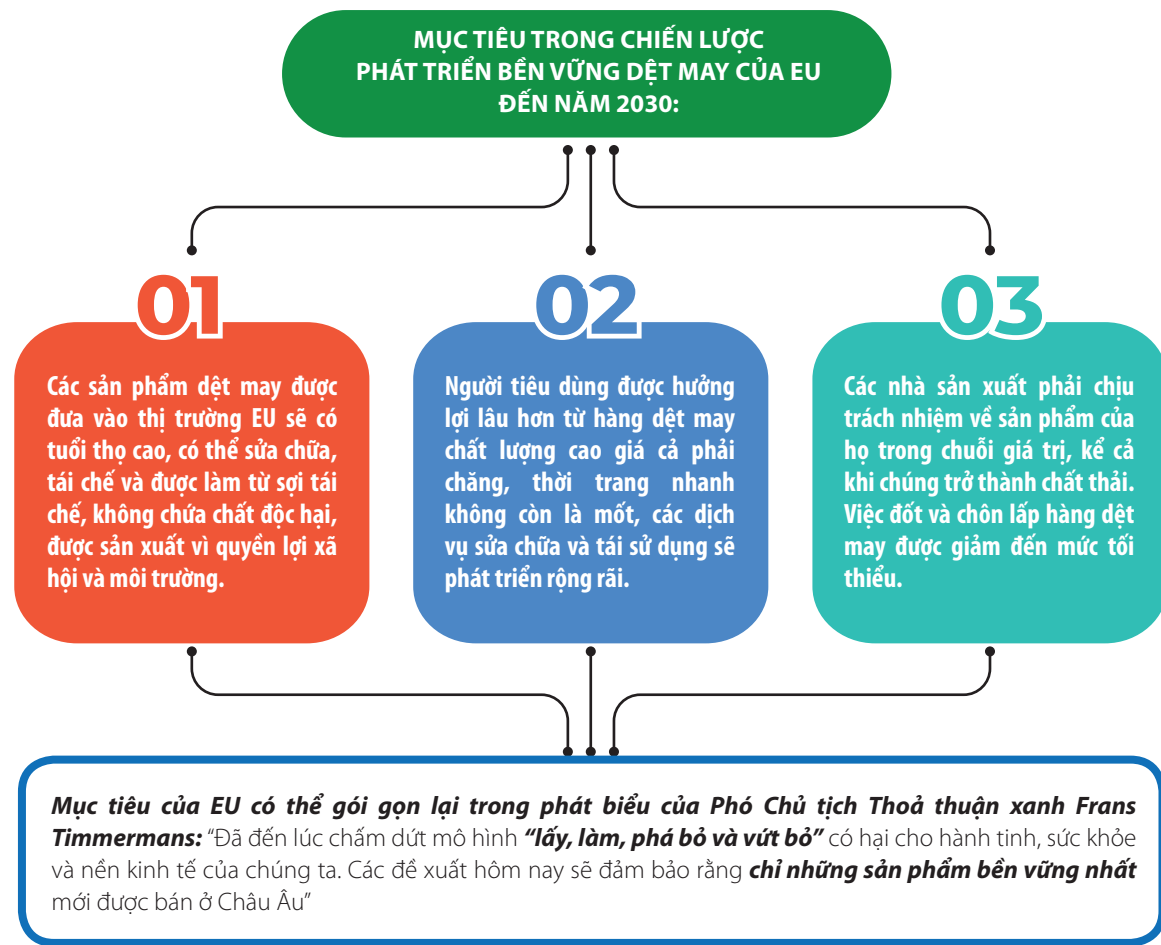
- 20% ô nhiễm nước công nghiệp toàn cầu là phát sinh từ các hoạt động xử lý hàng dệt nhuộm.
- Sản xuất hàng dệt may cũng tiêu tốn năng lượng để vận hành nhiều loại thiết bị, tạo ra hơi và nhiệt cho các quy trình xử lý. Ngành dệt may đã phát thải 3.3Gt khí CO2 quy đổi và chiếm 6,7% tổng phát thải của toàn cầu.
- Dự kiến đến năm 2030 tiêu thụ quần áo và giày dép tiếp tục tăng 63%, lên mức 102 triệu tấn.

Tại EU, ngành dệt may hiện có 1,5 triệu lao động, với trên 160.000 nhà máy, doanh thu đạt 162 tỷ EURO (năm 2019) tuy nhiên tác động từ

việc sản xuất và tiêu thụ dệt may tại EU đến môi trường lại đứng top đầu, tác động tiêu cực đứng thứ tư đối với môi trường và biến đổi khí hậu và đứng thứ ba đối với việc sử dụng nước và đất. Khoảng 5,8 triệu tấn hàng dệt may bị thải bỏ mỗi năm ở EU, tương đương 11kg/người và cứ mỗi giây ở đâu đó trên thế giới lại có một xe tải hàng dệt may được chôn lấp hoặc đốt.

Rõ ràng ngành dệt may tại EU có ý nghĩa kinh tế, đóng vai trò quan trọng trong nền kinh tế tuần hoàn và là khu vực còn dư địa để thay đổi, phát triển khi EU chuyển đổi sang mô hình kinh tế xanh và tuần hoàn. Chính vì vai trò quan trọng của dệt may trong nền kinh tế tuần hoàn và trong cả mục tiêu của thoả thuận xanh, EU đã lựa chọn dệt may (cùng với các sản phẩm xây dựng) là nhóm mặt hàng đầu tiên để xuất Chiến lược phát triển bền vững và tuần hoàn.

CÁC ĐỀ XUẤT CHÍNH TRONG CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VÀ TUẦN HOÀN DỆT MAY CỦA EU

ĐỀ XUẤT 1. Yêu cầu bắt buộc từ thiết kế, phải là thiết kế sinh thái (Ecodesign)

Do khâu thiết kế sẽ quyết định 80% tác động môi trường của vòng đời sản phẩm, vì vậy Ủy ban Châu Âu sẽ xây dựng các yêu cầu ràng buộc về thiết kế sinh thái cho hàng dệt may để tăng độ bền, khả năng tái sử dụng, khả năng sửa chữa, khả năng tái chế, hàm lượng sợi tái chế bắt buộc nhằm giảm các tác động tiêu cực đến khí hậu và môi trường. Về đối tượng áp dụng, Ủy ban sẽ lựa chọn các sản phẩm có tiềm năng và tác động cao nhất về mặt bền vững môi trường như hàng dệt gia dụng, thảm và nệm. Danh sách cuối cùng sẽ được xác định trên cơ sở tham vấn để thông qua chương trình làm việc đầu tiên theo Quy định về thiết kế sinh thái cho các sản phẩm bền vững, sẽ được đưa ra vào cuối năm 2022.

ĐỀ XUẤT 2. Ngừng tiêu hủy hàng tồn hoặc hàng bị trả lại

Ủy ban Châu Âu đề xuất nghĩa vụ minh bạch yêu cầu các công ty lớn phải công khai số lượng sản phẩm mà họ thải bỏ và tiêu hủy, bao gồm cả hàng dệt may và hướng xử lý đối với hàng tồn để tái sử dụng, tái chế, đốt hoặc chôn lấp. Sau khi hội đồng chuyên môn đánh giá, có thể sẽ đưa ra các lệnh cấm tiêu hủy các sản phẩm chưa bán được hoặc bị trả lại. Điều này sẽ ảnh hưởng đến các hàng thời trang cao cấp, xa xỉ do hầu hết hàng tồn kho của họ không bán hạ giá và đều đem tiêu hủy.

Ngoài ra Ủy ban sẽ khuyến khích sử dụng công nghệ số tăng cường tương tác của nhà cung cấp với người tiêu dùng để giảm tỷ lệ trả lại của quần áo mua trực tuyến, khuyến khích sản xuất theo yêu cầu và giảm lượng khí thải carbon của thương mại điện tử.

ĐỀ XUẤT 3. Xử lý ô nhiễm vi nhựa

Một trong những nguyên nhân chính gây ra ô nhiễm vi nhựa (microplastic) là hàng dệt may từ sợi tổng hợp. Người ta ước tính rằng khoảng 60% sợi được sử dụng trong quần áo là sợi tổng hợp, chủ yếu là polyester và số lượng này đang tăng lên.

Lượng vi nhựa cao nhất được giải phóng trong 5 đến 10 lần giặt đầu tiên đối với hàng thời trang nhanh. Có tới 40.000 tấn sợi tổng hợp được thải ra mỗi năm chỉ trong nước thải của máy giặt ở EU.

Ủy ban Châu Âu có kế hoạch ngăn ngừa/giảm thiểu ô nhiễm vi nhựa vào cuối năm 2022 như:

- ✓ Điều chỉnh bộ lọc máy giặt (giảm 80% lượng thải), phát triển chất tẩy rửa nhẹ
- ✓ Chăm sóc và đường ống dẫn giặt, xử lý chất thải dệt nhuộm cuối đời
- ✓ Tuân thủ các quy định để cải thiện xử lý nước thải và bùn thải

ĐỀ XUẤT 4. Hộ chiếu sản phẩm kỹ thuật số giúp người tiêu dùng dễ dàng nhận biết sản phẩm xanh

Ủy ban Châu Âu sẽ giới thiệu hộ chiếu sản phẩm kỹ thuật số cho hàng dệt may dựa trên các yêu cầu thông tin bắt buộc về tính lưu hành và các khía cạnh môi trường chính khác.

Để đảm bảo tính nhất quán với quy định mới này, Ủy ban cũng sẽ xem xét quy định ghi nhãn hàng dệt may, quy định này yêu cầu hàng dệt may bán trên thị trường EU phải mang nhãn xác định rõ thành phần sợi và chỉ ra bất kỳ bộ phận không phải dệt nào có nguồn gốc động vật. Ngoài ra, Ủy ban sẽ đề xuất một số yêu cầu bắt buộc khác, chẳng hạn như các thông số về tính bền vững và tính lưu thông, kích thước của sản phẩm và quốc gia nơi các quy trình sản xuất diễn ra (“made in”).

ĐỀ XUẤT 5. Đảm bảo tuyên bố sản phẩm xanh của nhà cung cấp là đúng sự thật

Thống kê của EU chỉ ra rằng 39% các tuyên bố sản phẩm xanh, bền vững của nhà cung cấp tại EU là không có cơ sở hoặc không đúng sự thật. EU muốn xây dựng quy định để đảm bảo người tiêu dùng có thông tin chính xác về một sản phẩm được tuyên bố xanh, bền vững, phân biệt với các sản phẩm thông thường khác.

Các quy tắc mới của EU sẽ đảm bảo rằng người tiêu dùng được cung cấp thông tin tại điểm bán hàng về độ bền cũng như thông tin liên quan đến việc sửa chữa, bao gồm cả điểm có thể sửa chữa.

Các tuyên bố chung về môi trường, chẳng hạn như “xanh”, “thân thiện với môi trường”, “tốt cho môi trường”, sẽ chỉ được cho phép nếu nhà sản xuất được công nhận xuất sắc trong hoạt động môi trường, đặc biệt là dựa trên nhãn điện tử của EU, nhãn điện tử loại I hoặc dựa trên sự xác minh của bên thứ ba được công nhận bởi cơ quan có thẩm quyền.

Ngoài ra, phương pháp đo dấu chân carbon (Carbon footprint) được coi là một cách để chứng minh và truyền đạt các tuyên bố về môi trường. Quy tắc xác định dấu chân carbon dự kiến sẽ được EU đưa ra vào năm 2024.

ĐỀ XUẤT 6. Mở rộng trách nhiệm của nhà sản xuất, thúc đẩy tái sử dụng và tái chế chất thải dệt may

Có tới 2,1 triệu tấn quần áo sau tiêu dùng và hàng dệt gia dụng được thu gom riêng mỗi năm ở EU để tái chế hoặc bán trên các thị trường tái sử dụng toàn cầu, chiếm khoảng 38% hàng dệt may tại thị trường EU. 62% còn lại bị loại bỏ trong các đồng chất thải hỗn hợp.

Một số quốc gia thành viên EU đã hoặc đang xem xét việc đưa ra các yêu cầu mở rộng trách nhiệm của nhà sản xuất đối với hàng dệt may (theo luật chất thải của EU) là phải thiết lập bộ phận thu gom chất thải dệt may riêng của mỗi nhà sản xuất trước ngày 01/01/2025.

I DỆT MAY

Như vậy, Chiến lược phát triển bền vững và tuần hoàn dệt may của EU sẽ hướng đến tương lai cho ngành dệt may tại EU:

Đảo ngược tình trạng sản xuất thừa và tiêu thụ quá nhiều quần áo khiến thời trang nhanh trở nên lỗi mốt.

Các hãng thời trang nhanh phải giảm bộ sưu tập mỗi năm.

Nhà sản xuất thời trang nhanh phải chịu trách nhiệm và hành động giảm thiểu dấu chân carbon, chuyển đổi mô hình kinh doanh tuần hoàn mới.

NHÀ SẢN XUẤT, XUẤT KHẨU DỆT MAY VIỆT NAM CẦN CHÚ Ý ĐIỀU GÌ

YÊU CẦU CỦA CÁC NHÀ MUA HÀNG:

Nhấn mạnh các vấn đề như hiệu quả môi trường,

Tìm kiếm các vật liệu hữu cơ hoặc bền vững,

Sử dụng vật liệu tái chế,

Giảm tiêu thụ năng lượng và bảo tồn các nguồn tài nguyên không thể tái tạo như nhiên liệu hóa thạch và nước.

NHẬN THỨC CỦA NGƯỜI TIÊU DÙNG:

Sẵn sàng trả cao hơn cho các sản phẩm dệt may bền vững

Áp lực ngành phải đổi mới sáng tạo theo hướng sản xuất xanh.

- ✓ Sản phẩm bền, tuổi thọ cao, giá có thể cao nhưng tổng cầu chung dệt may sẽ giảm, cụ thể với thị trường EU quy mô nhập khẩu lớn nhất thế giới, chỉ sau Mỹ, kim ngạch nhập khẩu dệt may hàng năm khoảng 150 tỷ USD từ các nước ngoài khối EU.
- ✓ Nếu EU áp dụng các đề xuất trong chiến lược dệt may này cho cả các nước xuất khẩu vào EU để tạo sự cạnh tranh bình đẳng với các nhà sản xuất dệt may tại EU, buộc các nhà sản xuất từ các nước thứ 3 trong đó có Việt Nam phải thay đổi tương tự => các nhà sản xuất/xuất khẩu may mặc của Việt Nam cũng đứng trước sức ép thay đổi nếu muốn xuất khẩu lâu dài vào EU.

TỔNG CÔNG TY MAY ĐÁP CẦU

Địa chỉ: Khu 6, Phường Thị Cầu, Thành phố Bắc Ninh, Tỉnh Bắc Ninh

Điện thoại: 024 (222) 3827063 - 3821745

Fax: 024 (222) 3821745

Tổng Công ty May Đáp Cầu (DAGARCO) là doanh nghiệp trực thuộc Tập đoàn Dệt May Việt Nam (Vinatex), được thành lập ngày 2-2-1967.

DAGARCO hiện có hệ thống quản lý chất lượng ISO 9001: 2000 và thực hiện chuyên môn hóa sản xuất các mặt hàng, cũng như duy trì hệ thống các tiêu chuẩn trách nhiệm xã hội: SA-8000, Better work, Wrap.

DAGARCO chuyên sản xuất các sản phẩm may mặc: các loại Jacket, áo khoác lông vũ, áo vest, sơ mi nam, nữ, quần âu, áo váy, quần áo dệt kim, nỉ, đồng phục trẻ em và người lớn, quần áo thể thao v.v...

Năng lực sản xuất DAGARCO là 35.000.000 sản phẩm/năm (quy đổi áo sơ mi chuẩn).

DAGARCO đang sử dụng gần 6.000 thiết bị may của các nước tiên tiến trên thế giới như Mỹ, Nhật, CHLB Đức...

có nhiều thiết bị hiện đại chuyên dùng như: hệ thống máy trải vải tự động, máy cắt tự động, máy trần khổ rộng, máy bỏ túi tự động, hệ thống là form quần áo và Jacket, hệ thống thiết kế mẫu bằng máy vi tính...

DAGARCO có 3 xí nghiệp thành viên và 3 công ty con với tổng số 4.050 cán bộ, công nhân viên.

Sản phẩm của DAGARCO đã xuất khẩu và có uy tín trên thị trường của 28 nước trên thế giới như Mỹ, Nhật, CHLB Đức, Tây Ban Nha, Pháp, Đan Mạch, Thụy Điển, Thụy Sĩ, Hàn Quốc, Hongkong, Đài Loan, Australia...

DAGARCO sẵn sàng hợp tác liên doanh với các bạn hàng trong và ngoài nước để đầu tư và sản xuất kinh doanh hàng may mặc.

